

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer ház.

Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— fr.
Félévre 6 mesi 3.—
Negyedévre 3 „ 1.50
2 órára 2 „ 1.—
Külföldre 1 évre . . . Per l'estero 8.—

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetéses és nyiltterek:
Fölvételnek árszabály szerint a kiadó hivatalban, Battara P. könyvnyomdája

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodájában Budapest, Váci-utca, Oppel-ik B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1891 december 20

Megjelenik minden vasárnap

20 dicembre 1891

Fölvívás előfizetésre!

A legközelebbi évi január hóban önállásának **tizenegyedik** évét éri meg lapunk.

Tengerészetünk fejlődése, tengeri kereskedelmünk érdekszámainak gyarapodása folytán bizalommal lép az új évtizedbe.

Gondunk lesz reá, hogy a **magyartengerészetéről a magyar tengeri kereskedelemről, s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről,** lapunk keretéhez mértén tájékozzuk az olvasó közönséget.

A magyar tengeri hajózás az 1892-ki költségvetésben.

Az Adriatársulat. — Az o. m. Lloyd. — A magyar-horvát gőzhajózási társulat.

(Harminedik köztétel)

A magyar tengeri hajózás fejlesztése érdekében a törvény ereje által is biztosított intézkedések között legfontosabbnak tekinthető az a tény, melyel a magyar kereskedelmi kormány lehetővé tette a magyar tengeri gőzhajózási társaságnak megnagyobbodását.

Ez intézkedés folytán az Adriatársulat az 1891-ben élvezett

207.300 forint helyett 1892-ben 570.000 forint állami segélyben fog részesülni.

Meg kell jegyezni, hogy a fölemelt állami segély folytán, az Adriatársulat aránylag sokkal nagyobb és terheesebb kötelezettségeket vállalt magára, mint a minőkkel hajójáratát a múltban föntartotta; ismerte a fiumei kikötőben összpontosuló forgalomnak érdekszárait, az Adriatársulatnak fölötte nagy tevékenységet kell majd kifejtetni, hogy az utóbbi időben elért eredményeket, az új szervezéssel is fölmutatni képes legyen.

Az állami segély fölemelését a költségvetés szerint, az Adriatársulattal 1891 évi március 28-án kötött, és az 1891 évi XXX t. czikkkel beczikkelyett szerződés pontjai eléggé indokolják. — E szerződés értelmében a társulat az 1892 év január hó 1-től kezdve, az általa teljesítendő nagyobb szolgálatok fejében 262.700 forinttal több állami segélyben fog részesülni.

Az átmeneti kiadások 2 czime alatt jelzett kiadások, és intézkedések oly nagy fontosságúak, melyek a magyar tengerészet történetében fordulópontot jelentenek.

A fönjelzett czim alatt a kereskedelmi kormány a tengeri hajózási járatok segélyezésére és fel-

gyelésére, az 1891 évre 70.000 forint helyett, nem kevesebbet mint 168.000 frtot irányzott elő, mely 98.000 forintnyi költségtöbbletet egyrészt a parthajózás fejlesztése, másrészt pedig egyéb hajózási céljaink, s ezek között a hanyatló vitorlahajózás támogatása igényli.

Az osztrák-magyar Lloyd gőzhajózási kötött, és az 1888 évi XXX t. czikkkel jóváhagyott megszüntetése következtében egy addig lekötött hitelösszeg megszabadulván, lehetővé vált annak a nagy fontosságú ténnyel a bekövetkezése, hogy Magyarország tengerhajózási viszonyai minden irányban önállóan rendeztessenek.

Az Adriatársulattal kötött szerződés folytán gondoskodva arról, hogy a Magyarország és a nyugoti kikötők között a múltban föntartott összeköttetések a jövőben fejlesztessenek, s e czélból, mint az egyébiránt tudva van, a társulat az 1892 évben nem kevesebb mint tíz új hajót köteles és fog forgalomba hozni.

A keletre irányuló tengeri forgalmunk közvetítése, az osztrák-magyar Lloyd-társulattal fönlálló hajózási és postai szerződések utján biztosítva van, a mennyiben ezen társaság a magyar torgalmi érdekek szempontjából fontossággal bíró keleti járatain Fiume rendes

érintésével a keletre irányuló tengeri forgalmunkat, Magyarország mindennemű hozzájárulása nélkül, közelebbi években is szolgálmi fogja.

Hátramaradt azonban azoknak a járatoknak a pótlása, melyeket a Lloyd-társaság eddig Magyarországon forgalmának közvetlen szolgálatában a parti hajózás keretében teljesített. — E járatok a következők:

1. Hetenkint egy gyorsjártat Cattaróból és vissza.

2. Hetenkint egy járat Fiuméből Triesztbe és vissza.

3. Hetenkint egy járat Cattaróból és vissza. — Ezen járatok közül, a fiume-cattarói gyorsjártat, mint a monarchiának Dalmáciával való legrövidebb összeköttetése, különösen a személy forgalom szempontjából birt nagy jelentőséggel, míg a másik két járat főleg az áruforgalom érdekeit volt hivatva szolgálmi.

E járatok természetes következményeképp napi rendre hozzák a parti gőzhajózásnak rendkívül fontos kérdését.

A magyar kereskedelmi kormányának már a bekövetkezett reformok előtt is egyik legfőbb o-hajtása volt, hogy Fiuménk a szomszédos partokkal és szigetekkel való forgalmát a magyar-horvát tengerpart érdekeltjeiből ala-

Szabó Károly mint tengerész.

Ita. GYULAY FARKAS

Szabó Károly

Az újabb magyar bibliográfia atyja, a Régi Magyar Könyvtár szerzője, néhai Szabó Károly fiatal korában tengerész is volt. E csodálatos szorgalmú tudós, ki évtizedeken át búvárkodott könyvek tengerében, fiatal korában az igazi tengerre vágyott és tényleg tengerre is ment; a magyar tud. akadémia e kiváló tagja huszonkét éves korában tengerész-akadémikussá, a fiumei tengerészeti akadémia növendékévé lön és ez első akadémiai tagság bizonyára szintén nagy örömet okozott egyik reménységét teljesítette a törekvő ifjúnak.

A Szabó Károly becses hagyatékában, melyből alkalmam volt Arany Jánosnak egy levelét is közölni a «Budapesti Hírlap»-ban, egyik legérdekesebb darab, mely egyúttal becses adat a nagy tudós életrajzához, egy vászonba kötött vaskos negyedrért kötet «Napló 1846» fölvívattal. E napló időtől megfakult so rainak írásához a fiatal Szabó Károly Fiumében kezdett hozzá, abban a reményben, hogy majd az Ocean hátán is fog belé magyarul írni, mint viharozott tengerész távol a hazától. Aligha tévedek, ha azt hiszem, hogy Szabó Károly, ez

a nemes és tiszta magyar szív azért is akart naplót vezetni, hogy messze földön, távoli idegen vizeken, megbízalmasabb barátja magyar legyen.

Az érdekes napló így kezdődik:

Fiume, május 12-én 1846. Legfőbb vágyam mely serdülő korom öröm- s reményteljes éveiben mint távol mosolygó tündérvilág merült föl, később minél inkább tárgyal gondolkozásom, s tapasztalásom köre, annál tisztultabb és határozottabb színben állott lelkelem előtt e vágyam, melylyel éltem szerencsésjét s lelkelem boldogságát képzelém, reménylém s mintegy hívőm összeforadva — hála az égnek és áldás érette szülemnek — teljesült. Itt állok a magyar tengerparton fölvívárazandó hazánk e szűk de roppant fontosságú fökhelyében, a magyar korona gyöngyének nevezetnül szokott Fiumében. — Oh, bár e gyöngy büszkén ragyoghatna a múlt századok por- és rozsdából fényesen kifestalendő ősi korona homlokán!

A napló e napon részletesen elmélkedik a tengerészet fontosságáról. «A Tengerre magyar!» hatását látjuk az ifjún, ki Tóth György bajai és Prix Alajos dexi «lejedő pályatársával» még aznap a Magyar Kereskedelmi társaságtól való ajánló levéllel meglátogatta Mikocz Jakab leendő tanítójukat. Másnap már egy kis csónakázást teznek és a naplóba büszkén említi a lelkes kezdőtengerész, hogy fiatal hazafi és pályatársával együtt hantant ültek a csónakra és egyikük sem lett rosszul, pedig a tenger vize hullámzott. A következő napon társaival együtt a tengerészeti akadémia növendékei közé felavatták. Még a délelőtt «Martin-

schizzába» kísértáltak, megnézvén két brigget, mely ott horgonyzott. Másnap a tersatói várat tekintik meg és a napló részletesen emlékezik meg a kirándulásról. 26-án este színházban volt Szabó Károly s a napló megemlítvén azt a roppant elragadtatást, melyet a közönség az ott mulató operatársaság iránt muztatott, kerekén kijelenti, hogy az olasz-énekesszók «színházunkéinál» (t. i. a pestinél) minden tekintetben sokkal hátrább állanak. Két nap mulva egy csöndes esti sétacsónakázásra indul fiatal tengerésztünk 5 magyar társa kíséretében. A tengeren eszükbe jut az «elterülő víz síkjáról az édes haza gyepentengere» és «keseregve ömlengőn» rágyujtanak a magyar notára.

«Miközön elhangzottak dalaink utolsó sorai, mintegy önkénytelen keletkezett köztünk — ugymond a napló — a kérdés, mikor volt az idő, miközön e tenger habjai fölött magyar hangokat zengettek vissza Magyarhon partjainak bérzefalai s némán maradtunk, mert a közel multból kedvezőleg felelni egyikünk sem tudhatott. Hogy lesz ily idő, reménylőnk kell és hinnünk mondhatlanul jól esett».

A következő néhány nap kirándulásokkal telt el, a fiatal tengerész-növendéknek mindenütt hazája jut eszébe, fölemlyítvén, hogy Dalmácia közjogi szempontból a Magyar Korona törvényes kiegészítő része «s habár — így sóhajt föl a 22 éves ifjú — (az általa fölsorolt városokkal, köztük Károlyvárral és Zágráb-

bal együtt) tetteleg a kormány erőhatalma és a nemzet gyöngesége miatt az «Oesterreichische Verfassung» alá nyomatnak is, jogi tekintetben az ország integritásának törvényes kiegészítő részei lenni meg nem szünhetnek.» Kifejezi ezután bizalmát a jövőben midőn is mindczen elvett részek visszacsatoltnak.

Kirándulásaink közt Portoróban a piacon fekvő templomot is megnézték. «Mondhatatlanul jól esett lelkemnek itt az oltár fölötti falon hazám czimerét és színeit, a négy fehér folyót vörös mezőben, s a hármaz zöld bércezt, mint kedves ösmerőst üdvözölhetni. Oh, hány magyarországi diszes templomban láttam az ausztriai fekete sas kardot villogtató körmeit, melyeknél szebb s templomba illőbb a magyar czimer áhitatra buzdító fehér keresztje. És mégis ritka, mint a fehér holló!» A kiránduló magyar tengerész ifiak mind magyar nemzeti öltönyben voltak, a mit a nép több helyen meg is csodált.

Még ételben is csak a magyart szerette Szabó Károly. Leirván egy tengeri halászatot, megemlékezik az olaszok kedvenc edeléről a scambro halról, melyet ő is gyakran megkostolt. «Minden harmadik falatnál eszembe jutott a tarcsai nagyhirű paprikás potyka, zsirbarántott harcsa, citromos keesege, csuka, süllő s a többi kedvenc ételém s gondóitám magamban, hogy a Kőrös s Tisza part-

kult kisebb parti gőzhajózási vállalatok lássák el, melyek kisebb nagyobb segélyösszegek mellett a Fiumében összpontosuló parthajózási forgalmat eddig is közvetítették.

E vállalatok azonban, az anyagi támogatás elégtelensége miatt nem tudtak kellően fejlődni, nem voltak képesek megfelelő hajóállományt szerezni, s habár már eddig is szép forgalomra tettek szert, és feladataik teljesítésében elég szép sikerrel jártak el, mégis sem kellő erővel, sem kellő eszközökkel nem bírtak, hogy parthajózásunk fejlődésének biztos alapot nyújtsanak. Ezenkívül e kisebb vállalatok különvált működésükben a szükséges szervezést nélkülözték, úgy hogy a szétforgácsolt erőket a kormányzat összpontosítani kellett egy oly parthajózási vállalat létesítésére, mely minden tekintetben a kellő biztosítékokat nyújtja a reá váró feladatok teljesítése körül.

Az államsegélyben részesülő hajójáratok forgalmi eredménye.

Az o. m. Lloyd hajójáratok.

Az osztrák-magyar Lloyd gőzhajózási társaság gőzösei által Fiuméből és Fiuméba f. évi október hóban a következő áruforgalom eszközöltetett:

Kivitel Fiuméből:

Az isztriai vonalon:

Rabacz 19.08 q., Cherso 6.57 q., Pola 381.62 q., Rovigno 3.64 q., Parenzo 0.39 q., Trieszt 3665.71 q., 16.357 m.³, Veglia 1.63 q., Lussinpiccolo 69.48 q., Lussingrande 7.63 q. összesen 415.56 1567 m.³ és 300 n.o üres hordó.

Dalmáciába:

Selve 38.15 q., Zara 676.95 q., Sebenico 555.68 q., 2.281 m.³, Traù 212.81 q., Spalato 631.37 q., 25.680 m.³, Milna 63.30 q., S. Pietro 17.48 q., Almissa 71.36 q., Macarsca 257.04 q., Citta-

vecchia 33.78 q., Lesina 30.06 q., Lissa 6.22 q., Comisa 11.83 q., Lagosta 5 q., Curzola 131.13 q., Orebichio 8.6 q., Torstenik 1.82 q., Trappano 142 q., Gradaz 2.8.31 q., Fort Opus 19.67 q., 8.924 m.³, Metkovich 894.09 q., Gravosa 525.05 q., 0.613 m.³, Castellanovo 38.63 q., 0.613 m.³, Risano 231.44 q., Perasto 16.19 q., Perzagno 6.72 q., Cattaro 759.94 q., Budua 8 q., S. Martino 84.91 q., Pucischie 3.50 q., Postire 32.50 q., Meladi 9.94 q., Vallegrande 53.39 q., - összesen 5103.56 q. 38,874 m.³, és 3036 n.o hordó.

Albániába:

Valona 5.17 q., Durazzo 4.22 q., Medua 1.74 q. összesen 11.13 q.

Olaszországba:

Brindisi 16.14 q.

Görögországba és a Keleltre

Corfù 211.37 q., 4.193 m.³, Scio 13.10 q., Zante 1.60 q., Rodi 25 q., Candia 8.10 q., Calamata 7.90 q., Pireo 93.76 q., Canea 14.61 q., Volo 29.91 q., Salonic 897.63 q., Dedeagh 102.11 q., Konstantinopol 623.78 q., Galatz 45.25 q., Varna 9.33 q., Vathy 7.60 q., Saina 0.09 q., Cavalla 1.52 q., Metellino 102.34 q., Smyrna 240.36 q., u. Samsun 5.75 q., Larnaca 2.90 q., Beutti 36.41 q., Caifa 4.35 q., Rettimo 3.55 q., Alexandretta 4.93 q. összesen 2493.49 q., 4.193 m.³ és 50 n.o hordó.

Egyiptomba:

Alexandria 263.07 q., 272.778 m.³, Port Said 12.82 q., u. össze en 275.89 q. és 272.778 m.³.

Keletindia és Kínába:

Padang 49.05 q., Batavia 4 q., Bombay 20.42 q. összesen 73.47 q.

Braziliába:

Pernambuco 1496 q., Bahia 931.95 q., Rio Janeiro 147 q. összesen 2574.95 q.

A kivitel összesen kitétt 15,204.47 métermázsát, 332,202 köbmétert és 3087 darabot.

Az elszállított áruk közt volt: 4675.51 q., liszt, 2634.01 q., gabna, 3149.03 q., rizs, 63.50 q. korpa, 1226.97 q., czukor, 631.67 q. papír, 316.01 q. bitor, stb.

Behozatal Fiuméba:

Az isztriai vonalon:

Rabacz 0.50 q., Cherso 155.75 q., Pola 15.52 q., Rovigno 68.85 q., Paren-

zo 53.09 q., Trieszt 3355.14 q., Lussinpiccolo 3.42 q., Lussingrande 9.20 q., Veglia 1.40 q., összesen 3653.87 q., 50 n.o

Dalmáciából:

Selve 0.04 q., Zara 259.29 q., Sebenico 1311.20 q., Traù 908.55 q., Spalato 3852.94 q., Almissa 9.86 q., Macarsca 45.61 q., Lesina 227.83 q., Lissa 1079.54 q., Curzola 1.39 q., Metkovich 2087.39 q., Gravosa 38.37 q., Milna 10.19 q., Castellanovo 273.06 q., Pucischie 328.68 q., Postire 129.80 q., Risano 13.31 q., Cittavecchia 243.48 q., Cattaro 34.68 q., Comisa 69.55 q., San Pietro 237.22 q., Gelsa 3.6.40 q., Gelsa 386.40 q., Fort-Opus 285.38 q. összesen 11833.79 q., 16 n.o

Albániából:

Durazzo 0.16 q.

Olaszországból:

Venezia 106.42 q., Brindisi 315.17 q. összesen 451.59 q.

Görögországból és a Keletről.

Corfù 17.37 q., Patrasso 301.20 q., Smyrna 2597.28 q., Braida 3150 q., Calamata 240.94 q., Odessa 6568.98 q., összesen 12,884.7 q.

A f. évi október hóban eszközölt behozatal 29,969.11 métermázsát és 66 darabot tesz ki.

Nevezetesebb behozatali cikkek voltak: 290.51 q. u. kávé, 486.50 q. u. rizs, 825.86 q. u. olaj, 100.22 q. u. szappan, 147.69 q. zsir, 503.98 q. gyümölcs, 121 q. kézműáru, 44.45 q. u. 267.53 q. vas, 9765.57 q. bor, 116 q. u. cecet, 99.47 q. likőr, stb.

Személy szállítatot Fiuméből 905, Fiuméba 953, összesen 1858.

A fiume-zengg-págói vonalon a f. évi október hóban összesen 6924.3 méter mázsa áru szállítatot éspedig

Fiuméba	3662.1 q.
Fiuméből	2766.6 "
Zenggből	343.0 "
Starigradból	4.0 "
Carlobagóbból	38.9 "
Págóbból	109.7 "

A fiume-zengg-zárai vonalon pedig 2285.6 méter mázsa, mely mennyiségéből a fiumei forgalomra 1937 q. esik.

Az említett két vonalon tehát összesen 9209.9 q. áru szállítatot, mi a múlt évi október havi forgalommal szemben a fiume-zengg-págói vonalon 605, a

fiume-zengg-zárai vonalon pedig 131.4 q.-nyi emelkedést eredményez.

Fontosabb kiviteli áruk voltak: 907,2 q. tengeri, 804.1 q. liszt, 158.6 q. tengeriliszt, 207.9 q. kőolaj, 231.9 q. vas-áru, 68.0 q. kézműáru, stb.

Személy szállítatot:

Fiume és Zengg közt	1058
Fiume és Zara	297
Zengg és Pago	330
összesen	1685

személy, vagyis 10 zel több mint múlt évi október hóban.

Magyar ezikkek Algirban.

(Az algiri mintaraktár vezetőjének jelentése)

Az osztrák és magyar behozatali sikerének első feltételét az képezi, hogy Trieszt és Fiume rendes hajójáratokat bírszának az algiri kikötőkkel. Egy jelentékeny magyar gőzhajó társaság igazgatója ki is jelentette, hogy társulata hajlandó intézkedni, hogy a Tunisba küldött hajók Algirban is kikössenek, ha annyi rakomány biztosítatit nekik, amennyi a kikötés költségeit fedezi. Ezt a mintaraktár kész is volt biztosítani, föltéve, ha faszénre, kövekre és fára előnyös díjtételt kap, de amely a kikötés költségeit is teljesen fedezi. Sőt talált olyan tőmegárakat, melyek rendes eladása biztosítva van elannyira, hogy nemcsak a kikötés költsége térülhet meg, de tisztességes nyereség is marad. A rendszeres közlekedés ilyen módon biztosítva lévén, lehetséges lesz olyan ezikkekkel is importálni, melyek eddig, a szállítás kis mérvé folytán, a vasúti szállításra voltak utalva, amelyet pedig nem bírtak meg.

A siker második feltétele az algiri helyi kereskedelem szokásaihoz való alkalmazkodás. Így pl. az algiri vevő általában szokott, hogy Európa minden piacáról az árut vám- és vitelbérmentesített számlával kapja. Aki ettől eltér, nagyon megnehezíti magának az üzletet. A mintaraktár vezetője olyan módozatot kombinált, mely ennek a feltételnek megfelel és mégsem tér el nagyon erősen az osztrák és magyar gyárosok eddigi szokásaitól. Az algiri vevő az Ausztria Magyarországból megrendelt áru-ról számlát kap, melyben az eladási árba be van számítva a szállítás és a vám költsége is, a vevő az áru megérkezésekor ezt a költséget megfizeti és a számla kiegyenlítésekor levonásba veszi.

jain biz ezt (a scombro) magunk, de még tán a kutya se enné meg. S itt úri csemege. Egyébiránt de gustibus.

28-án az összes magyar tengerész tanulóiifjúság, mely a napló szerint Szabó Károlyon kívül Tóth György, Kocsi, Kaiser, Mayerly, Tischer és Prix nevű fiatalokból, tehát összesen hét tagból állt, Czako János barátukkal nagy sétacsonakázásra indultak hét csónakon. Az egyik csónak evezői eltérnek és Szabó harmadmagával a másik csónakon neki indult a vilharos tengernek. A bóra utóéri öket, nagynehezen tudnak zuhogó záporban partra vergődni sziklák mellett két öböl közt, a bórától védett helyen. Egy kis barlangra akadnak és a négy magyar fiú a dühöngő viharban fedelve mindent, a barlangocskában tüzet rak «övéve Somogyból hozott zsíros szalonnát, melynek sültése volt sétánknak legfőbb célja, vad vennyige nyáron úgy megsütöttem azt, hogy annál jobb ízű falatokat élünkben sem sokat kóstolhattunk». A magyar ifjakat Fiumében elveszettek hitték ama viharban és nagy volt a esodáikozás midőn másnap meglátták őket otthon.

Május 30-án, V. Ferdinánd király nevenáján, a napló megemlíti, hogy az újonnan építendő nagysz-rú kisdudóvó intézet alapköve tetetett le «különb-különb-féle zászlók lobogása s harsogó zene közt». De az visszatetszőnek tűnik föl az ifjú tengerész előtt, hogy annyi föltűzött zászlók közt a nemzeti színeket képviselve egyetlen sem láthatott s annyi

zenedarab közt a magyarnak legkisebb helyet sem engedtek. «Ez utóbbit — úgy mond — hajlandó vagyok annak tulajdonítani, hogy a katonaság, melynek zene-kara játszott ez a kalommal, még ré-gőbb időktől fogva, midőn Horvátországban szállásolt, a magyar darabok játszásától, ottan támadható zavargások elkerülése tekintetéből, azoktól egészen el van tiltva. De nem bosszantó botrány e ily tilalom magyar ezrednél a szó legteljesebb értelmében vett magyar tengerparton, Fiumében?»

A következő napok ismét kirándulásokkal teltek el a tengerészözendékek szabad idejében. Junius 4-én este katonai zene játszott a «Rè d'Ungheria» vendéglő előtt, a mit a napló azért fe-dez föl, hogy dicsőretilt említse meg e vendéglőből, hogy «minden szobái egészen nemzetiszinűleg vannak bútorozva. A fiatal tengerészek hazája és szülő helye iránt való vágya és szeretete mind-egyre kitor naplójában. Junius 21-én új szállásra költöznek és ekkor panaszkodva említi föl, hogy «borzasztó azon tisztá-talanság, mely az olasz városok szűk, összeszoított házaiban, a közép- s alsó osztályú nép közt otthonos».

Bájos kis epizódról emlékszik meg a napló 27-ről.

27-én váratlanul teljesült óhajtam, mely-ről már szinte hajlandó voltam lemondani, hogy t. i. Fiumében valona magyar dalt hallhassak. Mialatt ugyanis az éjszakai hűs tengeri lé-g-jó hatását élvezők, tárt ablakunkon át zongora-hangok ragadtak meg fügyelmünket, melyekben egy jeles magyar darabra, majd a kórtáncz

több szakaszaira ösmertünk. Ezáltal meglepe-tésünk még inkább növekedett, midőn megzen-dül az ének s zongorakísérete mellett halljuk az ösmertes, csinos népdalt: «Három alma, meg egy fél. Kértelek nem jöttél» sat. s u-tóbb «Ej, haj! nem bínom» stb. sorokat is-mételti. Az ének a lakunkkal szomszéd ház nyílt ablakából hangzott s a hölgy ki azt bár egészen sajtóságos kijetéssel, de mégis kellemesen zengette, az ott lakó angol konzul Smarth, leánya volt. Éneke végeztét meg nem állhattam, hogy egy szives éljen-nel ne üdvözöljem őt.

Az alföld fia a fiumei levegőtől és i-dőjárástól betegge lett. Napokig fekszik lábán és orvosa erősen elgyötüri orvos-ságaival de még inkább tréfáival. Julius eisején ismét kitor betegsége és most más orvoshoz fordul. Néhány nap mul-tva felgyógyul és a napló 12-én örven-dezve említi, hogy Budalecz József fe-hérmegyei hazánkfiától levelet kaptak Watterford kikötőből, Irlandból. Buda-lecz a tengerészeti tudományokat nem hallgatta; a kormányzó pártfogásából in-gylen kadétként utazott egy hajón és 2 héttel előbb indult el Zenggből, mint ők Fiuméba érkeztek. Ez a levél Lon-don, Hamburg, Bécs és Trieszten ke-resztül mintegy 10 nap alatt érkezett Fiuméba és díját, 59 pengő-krajczárt, minthogy a szöveg az összes magyar tengerészifjúsághoz szolt, közösen fizet-tek. Ugyane napon kitor a tengerészje-lölt ifjúból a későbbi tudós a klasszi-kusan művelt ifjú: ellenállhatatlan vágy ragadta meg lelket hellén remekirók o-va ására és Euripidesz *Ifigonia Aulisban* című drámáját kezdi olvasgatni és nem

tartóztathatta magát, hogy egészsége és gyöngesége ellenére neki ne üljön a munkának és e mű néhány gyönyörű sorait lefordítani ne törekedjék. — Igen jellemzők e hó 14-éről a napló követ-kező sorai:

«Az itt előtűnk tanult magyarok Gonovsz-ky, Kaizer, Nagy Péter s Mayerly, a tenger-ész iskola legkitűnőbb növendékei közé tar-tozván, mi is négyen előleink után becsület-tel haladván, professzorunk, mint másoktól halottuk, csaknem bámulásra ragadtattak, hogy mikép telhetik ennyi ki, a külföldiek felületés, és gazul elferdített balvélemények szerint ál-tatok is lelki miveltségben s inlódni képzelt magyar nemzet ifjaitól. Bir idővel hazánk if-jának tetleges fölépése általminél több ily bal-vélemény homályától tisztítalnék meg, a ma-gyar nemzet becsülete, melyet annak számta-lan küls bellelenni minden úton és áron ár-nyékba helyezni kedvencz foglalatosságunknak ismerik».

A következő napon, 15-én a fiatal tengerész szüleitől levelet kap, mely tele van gyöngéd aggodalmakkal és mély szeretettel. E levél döntött az ifjú sorsa felett. Másnap naplójában már kijelenti «határoznom kellett». Elhatározta, hogy visszatér hazájába szüleihez és tanul-mányait folytatja. «Minek irjam le a küzdelmet — úgymond — melybe e határozat kétség és remény között in-gadozó lelkeknek került; s képes le-hetne e tollam azt híven rajzolni? Az orvos határozottan követelte, hogy vissza-terjén hazájába, de nem annyira ez, mint inkább más tekintet edzette meg lelke erejét, hogy képes lehessen le-mondani reményeiről és vágyairól. «Szü-leimre gondoltam, kik érem mindent

Igy azt ros nem és a vá sában r kásokh

Ilyen Algirba két im ismerte fog sikk keresk olyan laszok

Ami taraktá háral, közt is rangu állapítá ezt elm kellem

Külö deklte van, ak zatnak tésevel, hever é igényök

Italol viz), ig nem sa külden

Ezek cikkek üzletet

Helg Gróf családja vartuk. tegege kénytele peket s

Az A sa. Ze kir. társulat ki. — napokk Budapest

A Li punk áll emlitett társulat purgo h kereske neveztet Bécsből zés má

áldoztak ne tudta ha a ba ha beteg ben kell nak hon met ezer égetnek is miatta

A gyű útikészv két nap át tallál nonokk Bécsben gyar ten tartják az első találtam országoc

A naplóról, néhány esélyéig. Fiuméből negyedév vágya e lépjen, s géd engé jutalmazt mei teng növendék könyvism nagyobb

Igy aztán az osztrák vagy magyar gyáros nem hitelezi a vevőnek a szállítási és a vámköltséget és a számla kiállításában mégis alkalmazkodott a helyi szokásokhoz.

Ilyen eljárás mellett lehetséges lesz Algirba olyan osztrák és magyar cikkeket importálni, melyeket ott eddig nem ismertek. És ez annál is könnyebben fog sikerülni, mert a mi gyárosaink és kereskedőink ellenében nem uralkodik olyan politikai hangulat, milyent az osztrákok és németek tapasztalnak.

Ami a vevők minőségét illeti, a mintaraktár vezetőjére igen kényes feladat hárul, mert a legjelentékenyebb czégek közt is akadnak chicaneurók. Még első rangú czégeknek is tüzetesen kell megállapítani a feltételeket, mert ahányszor ezt elmulasztja valaki, mindannyiszor kellemtelenségei vannak.

Különösen arra figyelmeztetjük az érdekletteket, hogy Algirban sok ügynök van, akik meg nem rendel árukat hozzatnak és nem törődnek azok értékesítésével, úgy hogy az áru a raktárban hever és végül igen olcsó áron kerül az ügynök birtokába.

Italokkal (sör, bor, liqueurök, ásványvíz), igen jó üzleteket csinálhat, aki nem saját költségre való mintákat küldeni.

Ezek után a jelentés áttér az egyes czikkekre, melyekkel Algirban nagyobb üzletet lehet csinálni.

Helji és különféle hírek.

Gróf Zichy Ágost kormányzónk és családjának megérkezését e hó 18-kára vártuk. A kormányzónk közbejött betegsége folytán azonban a grófi család kénytelen Bécsben maradni, s így az ünnepeket sem fogja Fiumében tölteni.

Az Adriatársulat új kormánybiztos. *Zeyk József* miniszteri tanácsos a m. kir. tengerészeti hatóságnál az Adriatársulat kormánybiztosává neveztetett ki. — Az új kormánybiztos a közelmúlt napokban vett búcsút Fiumétől, hogy Budapesten működését megkezdje.

A Lloydársulat új elnöke. A lapunk által már néhány hónappal ezelőtt említett hír, hogy az o. m. Lloydársulat elnökévé, a leköszönt báró *Morpurgo* helyébe báró *Kalchberg* osztrák kereskedelmi miniszteri tanácsos fog ki-nevezetni, valószínűleg tényre lesz. Bécsből vett értesítés szerint a kinevezés már nem sokára megtörténik.

áldoztak és áldozni készek, s érettek ne tudtam volna én csak lemondani? S ha a balszerencse majd üldözni fogna, ha betegem elhagyatva távol világrészekben kellene majd nyomorognom, anyámnak honn értem hullatott könyvei lelke-met ezer mértföldny távolban is élesen égetnék. Mennyit kesergett csak eddig is miattam!

A gyöngéd, szerető fiú ezután már útikészleteivel foglalkozik, naplója még két nap eseményeit írja le röviden. 18-án találkozik néhány táblabíróval és ke-nonokkal, kik Triesztet és Velenczét Bécsben át járják meg, s a szegény magyar tengerpartot csak megtekinteni sem tartják érdemesnek? Két hónap alatt ez az első eset, hogy magyarhoni utazókra találtak. Fiumei vasút! jöjjön el a te országod!

A napló itt megszakad. A következő napról, csak annyit van „rosszul lettem.” A füzetbe egy kis papírlap van, melyen néhány szó említés foglaltatik augusztus elsőjéig. E napon, úgy látszik elutazott Fiuméből Szabó Károly, hogy alig egy negyedévi tengerészkedés után, ábrándos *vágya ellenére* a tudományos pályára lépjen, szülei kedvéért. Hogy sorsa gyöngéd engedelmeskedéseért mennyire megjutalmazta, azt mindnyájan tudjuk. A fiu-mei tengerészeti akadémia jelentéktelen növendékéből a magyar történetírás és könyvismeret tudomány egyik legnagyobb tudósa vált.

A fiumei protestans hitközség i-maházában karácsony első napján d. e. 11 órakor *Schmidt* Jakab lelkész németnyelvű, karácsony másnapján pedig ugyancsak d. e. 11 órakor magyar nyelvű isteni tiszteletet tart. — Mind a két ünnepen az isteni tiszteletet után az úr vacsorája fog kiszolgáltatni.

A fiumei daloskör hangversenye. A fiumei magyar daloskör által, *Brand* tanár vezetése alatt tartandó hangversenyre a meghívók a legközelebbi napokban küldetnek szét. A hangverseny, mint említettük, a jövő évi január hó 9-én fog a Deák szálló nagy termében megtartatni. Gróf *Zichy* Ágost kormányzót a daloskör választmányja testületileg fogja az érdekesnek ígérkező előadásra meghívni.

A drenovai bíró halála. *Segnan* Ferencz drenovai bíró e hó 14-kén 65 éves korában, néhány napig tartott betegség után elhunyt. A boldogult, ki a Fiumához tartozó három alközség egyikének bírója s a fiumei képviselőtestületnek tagja volt, úgy a kikötő városban, mint ennek vidékén széles körű ismeretségnek s népszerűségnek örvendett. — A mellett, hogy nem tagadta meg horvát származását rendületlen hűve volt a magyarság ügyének. Hazafias érdemeiért a király 1888-ban a koronás fejedelem ezüstéremmel kitüntette ki, melyet gróf *Zichy* Ágost kormányzó tűzött a megholdogult mellére. — Az elhunytak temetésén, mely e hó 16-kán történt meg, megjelent *Ciotta* polgármester, Dr. *Gelbach* Miklós a municipium I. alelnöke, lovag *Milcovich* Péter és *Brellich* Ernő városi tanácsnokok a városi képviselőtestület tagjai közül lovag *Malle* Marzale, és mások.

Asilo Clotilde. *Plachte* L. úr az Asilo Clotildének 3 frtot ajándékozott, a miért az intézet igazgatósága ez úton fejen ki köszönetét.

A karácsony az Asilo Clotildében. Kormányzónk neje gróf *Zichy* Ágostné szül. *Wimpfen* Helvig grófnő nagylelkűségéből ez évben is nagymérvű segélyezésben részesülnek ezen humanus intézet szegény növendékei. E hó 24. d. u. lesz a karácsonyi ünnepély, a mely alkalommal a gyermekek között édességek gyűmölcs és ruhafélék osztatnak ki. Az ünnepély részleteiről annak idején, bővebben adunk számót.

Fischer Sándor Petőfiéről tartott fölolvasást a mult vasárnap *Kőrösi* Sándor főgimnáziumi tanár. — A széken kidolgozott előadást a közönség élénk érdeklődés mellett hallgatta végig, s tapsaival a fölolvasót jól megérdemelt elismerésben részesítette.

Egy magyar tengerész altiszt ki-tüntetése *Kramer* Béla budapesti illetőségű hadi tengerészeti altiszt Polóban e hó 9-kén saját életének kockázatával egy fiatal leányt mentett ki a tengerből. Ez önfeláldozó tettének jutalmul nemcsak felső elismerésben, rész-sült de soron kívül a legmagasabb jaltiszi rangba lett előleptetve.

Fürdők az iskolában. A fiumei köz-ségi iskola tanács, azzal a valóban figyelemre méltó tervvel foglalkozik, hogy a községi iskolákat, közegészségügyi szempontokból fardókkal látssa el. Az üdvös terv mindenestre kedvező befolyással lesz a tanuló ifjuság egészségi állapotára.

Halálozás. *Jahn* Ernő hazánkfia, a Fiume melletti Zakalj malom műszaki vezetője e hó 17-kén hosszas szenvedés után 42 éves korában elhunyt. A boldogult temetése tegnapi szombat d. e. 9 órakor ment végbe a tersattoi temetőben.

Fiume gyomra. A f. évi november hóban a fiumei vagóhidon levagták 521 ökröt, 27 tehenet, 478 borjút, 167 disznót, és 537 juhut (bárány ürű stb).

Egészségügyi viszonyok a f. évi november hóban. Az egészségügyi viszonyok Fiumében a f. évi november

hóban általában kedvezőek voltak; A halálozások száma összesen 73; ebből esik a férfiakra 40, a nőkre pedig 33 haláleset.

Tűz egy boltban. Nagy riadalmat keltett városunkban a Via della Riván fekvő Bertetichféle bolt helyiségnek a közelmúlt napokban történt kigyuladása. — A tűz hírére a közönség a tűzszínhelyhez vezető utcákat minden oldalról ellepte, úgy hogy a rendőrségnek nagy erőt kellett kifejteni a rend föntartására. Az idejében érkezett tűzoltók a tüzet, mely egy kőczkötögek égéséből állott, csakhamar eloltotta. A kárt, mely különben is jelentéktelen volt, a Britisch Mercantil biztosító társaság térítette meg.

Lyro úr. Ez a poetikus nevű szélhámos, ki a Fiume melletti Cirquenizzében alapítandó klimatikus gyógyhely révén sok szédelgést követett el, csakhamar a bécsi törvényszék kezébe jutott. A bennünket közelebről érdeklő ügy tárgyalása a legközelebbi napokban veszi kezdetét.

Fogadás jótékony célra. *Bergl* Gyula a „Gresham” biztosító társaságnak előnyösen ismert fiumei képviselője, és Dr. *Seeman* helybeli ismert orvos között fölmerült vélemény különbség folytán, *Bergl* Gyula 40 frtot ajánlott föl Dr. *Seeman* 20 frtja ellenében. — A fogadó felek az összeget azonnal deponálták. — Bármelyik fél veszítsen is, csak nyerni fog vele, mert az elveszett összeg a menház szegényeinek a javára esik.

A Nimródok. A fiumei vadász kör-tagjai ma özvadászatra rándultak ki Klana vidékére. A vadászok egy része már tegnap elindult a vadászat színhelyére.

Időjárásunk. Tavasziasan enyhe idő-járásunk, e hó 18-kán hirtelen hidegre változott. — A bóra, mely a mondott napon habár nem is nagy erővel köszöntött be hozzánk, mégis annyira le-hütötte a levegőt, hogy a kályhák, melyek eddig tetlenül heverték, nélkülöz-hetlenné váltak.

Déljelzés Fiumében. 1892. évi január hó 1-től kezdve a közép déli idő Fiumében a közep-európai idő alapján a greenwichi délelőtti 11 óra 0 perc 0 másodperc középidő szerint fog egy ágyuló-véssel jeleztetni.

Tengerészeti hírek.

Tengerészek kerestetnek. — A pó-lai hajóiskolában 180 növendék részére van hely. E hajóiskolában a növende-kek csupán altisztekké képeztetnek, s így azok ez intézet után tiszti rangra igényt nem tarthatnak. Bővebb értesítés ez ügyben, minden hadkiegészítő pa-rancsnokságnál nyerhető.

Hadihajó megérkezése. Az „Aurora” didigözös a f. hó 13-án Grenadába (Nyugat India) megérkezett. A hajós személyzet egészségi állapota jó.

Zátonyra jutott Lloydgözös. Konstantinápolyból érkezett távirati hírek szerint a „Vesta” nevű Lloydgözös, Konstantinápolytól hat tengeri mértföld tá-volságra zátonyra jutott.

Pályázat kikötő. Építésre Svédország Malmö kikötőjének kiegészítésére vonatkozó tervek elkészítésére nemzetközi pályázat van hirdetve s a legjobbnak ítélt tervek 8000, 5000 és 3000 koronával díjaztatnak. A terv és feltételek a nevezett kikötő kezelési hivatalától a m. kir. tengerészeti hatóságának megküldetvén a pályázni kívánók azokat a hatóság műszaki osztályának 1. sz. osztályánál megtekinthetik.

Hajósaink figyelmébe. A Rio de Janeiroban székelő cs. és kir. főkonzul-tus f. évi szeptember 18-án kelt jelen-

tése szerint, mindinkább növekednek panaszok, hogy a hajók úgy a rio-de janeiro, mint pedig a santosi kikötőben a kirakodást nagy késedelemmel eszközölhetik és így tetemes kárt szenvednek. Santos kikötőjében tényleg valami 70 hajó horgonyozik, várva hogy a kirakodás eszközölthessék, mely néha csak hónapok mulva válik lehetségessé.

E sajnos viszonyok oka az, hogy az angol vasuti társaság nem rendelkezik kellő számú vasuti kocsiokról és hogy az ottani csekély számú tárhelyiségek árukkal teljesen megrakva vannak, úgy hogy nagy mennyiségű áruknak a szabadban kell maradni.

Nehogy hajósaink az esetelt viszonyok miatt érzékeny kárt szenvedjenek figyelmeztetnek, hogy Santosba csak oly szállítási szerződést kössenek, melyben a kirakodási határidő meg van állapítva, és hogy azon feltételre, miszerint az áruk a vasuti rakparton kirakandók reá ne álljanak, mivel sok vitorlás és gőzös is, mely a szállítást, szerződés szerint köteles volt a rakományt a vasuti rakparton kirakni hónapokig kénytelen volt várni míg a sor reá került, anélkül, hogy ily esetben kárpótlást nyert volna.

Kereskedelmi hírek.

Dongakivitelünk. A f. évi november hóban a fiumei kikötőből kivitetett: *Bordeaux* 2,348,426, *Cettebe* 1,523,754, *Marseillebe* 57,544, és *Olaszországba* 139,14 drb donga; összesen 4,068,065 db.

Magyar kiállítók Chicagóban. Az osztrák kormány a törvényhozás jóvá-hagyásának fenntartásával elhatározta, hogy a birodalmi tanácsban képviselt országok az 1893. évben Chicagóban tartandó világiállításban hivatalosan résztvegyenek. Erre való tekintettel Baross Gábor kereskedelmi miniszter a budapesti kamarához intézett leiratában újólaj megfontolás tárgyává kívánta ten-ni, vajjon nem volna-e kívánatos, hogy a magyar állam se maradjon távol e kiállításról s felhívta a kamarát, hogy az iparos és kereskedői körök hangula-tát puhatoja ki s tegyen jelentést, vaj-jon mutatkozik-e az érdekeltek körökben hajlandóság a kiállításban való részvét-re. A kamara által ez ügyben Ráth Károly alelnök elnöklété alatt kiküldött bizottság érintkezésbe lépven a szakkö-rökkel, meggyőződött arról, hogy az ér-deklődés nem oly mérvű, hogy külön magyar osztály szervezését kívánatossá tenné. Minthogy azonban úgy az eddig jelentkezett s ezental is jelentkező czé-gek fizeteli érdekei, mind pedig magasabb politikai okok egyaránt közrehatnak arra, hogy Magyarország lobogója e kiállításon teljesen ne hiányozzék; a bizott-ság azt javasolja, hogy megfelelő mó-don államilag támogatandó s ellenőri-zendő magánvállalkozás útján Chicagó-ban külön magyar pavillon építtessék oly terjedelemben és oly beosztással, hogy abban a jelentkező hazai kiállítók kel-lően csoportosított iparcikkek valamint a magyar háziipar különleges termékei a tengeren túli közönségnek bemutat-fassanak s e czikkeknak ez által új piac nyitassék. Ugyanezen pavillon ki-gészítő részét képezné a magyar ven-déglo (csárda), ugyszintén egy borkóstoló-csarnok.

Irodalom és művészet

Az „Ország Világ” karácsonyfája. Az „Ország-Világ” szerkesztője *Benedek Elek*, az idén is kellemes meglepetésben részesítette olvasóit. Az e héten megjelent ünnepi számban ugyan a *Petőfi társaság* tagjainak arcképét, azok dolgozatát s nevük alairásának hason-mását közli, ezenkívül több érdekes *Petőfi*-reliquiát, vezetésben *Petőfi* leghite-lesebb arcképét a *Petőfi-társaság* e-reklyegyűjteményéből, *Petőfiné* arcké-pét *Roskovics* rajzában, mely a színes

boritékát díszíti, Petőfi egy költeményét (a költő kezéiről a), Petőfiné nyilatkozatát, melyben kijelenti az egyház előtt, hogy férje minden kétséget kizárólag meghalt. Mintegy tizenöt magyar művész festményének találjuk sikerült másolatát, s műmellékletül *Benczur Gyula* „XIV. Lajos és Dubarry grófnő” ez. bi. jos festmények *Kozmata* által készített fénynyomatai másolata van csatolva, az Ország-Világ kétszeres nagyságában. A rendkívül becses számot ingyen kapják az újkor belépő előfizetők, a kik ingyen kapják meg az ez évi hat műmelléklet is. Az „Ország-Világ” új évtől kezdve állandóan díszes boritékban jelen meg, mindazonáltal két forinttal olcsóbb lesz az előfizetési ára, mint eddig volt, vagyis egész évre 8 ft, félévre 4 ft, negyedévre 2 ft, égy óra 70 kr. Ovasóinknak melegen ajánljuk a kitűnően szerkesztett képes lapot, melynek nepszerűségét különösen emelik *Szekély Huszár* heti tárcái is.

A „Központi Antiquariumnak” mai lapunkhoz mellélt könyvjegyzékét ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe. „Irodalmunk remekei, klasszikusai úgy dísz valamint az olcsó kiadásokban, újúsági iratok, regények és mulattató olvasmányok, nemkülönbön történelmi, föld és útirajzok, jogi és politikai munkák és más hasznos művek dús választékát találja benne az olvasó, legnagyobb részben annyira olcsó árakon, hogy e nagy figyelemmel összeállított jegyzék tüzetes áttekintését a legsürgősebben ajánlhatjuk mindazoknak a kik jó és olcsó olvasmányt valamint ajándék könyveket kívánnak a közeli karácsony ünnep alkalmából, valamint téli olvasmányoknak.

Az *Atheanaeum Kézi Lexikona*. A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra. — Szakértők közreműködésével szerkeszti Dr. Acsády Ignác Budapest 1891. Ötödik füzet. A nagy fénynyel kiállított vállalat ez újabb füzetét két igen értékes műmelléklet díszíti. A csaknem két ezer hosszabb rövidebb cikk az emberi ismeret minden ágára, kiterjed, de különösen gazdagon van benne képviselve az életrajzi, földrajzi, történelmi, irodalmi, műszaki, orvosi és természettudományi szak. A sok nagyobb cikk közt kiváló figyelmet érdemel a *Belviz*, *Bélyeg*, *Benczések*, *Besmeracze*, stb. cikkek, melyek mindegyike egy kikerekített tanulmány. Anyomdailag is igen szépen kiállított füzet ára 30 kr. Az egész vállalat 40 füzetben, egyenkint 3 ivnyi tartalommal két hetenként jelenik meg. A legzeleszerűbb 10 füzetre 8 frttal előfizetni, mely összeg az *Atheanaeum* kiadóhivatalához Budapestre (Ferencziek-Tere), vagy valamely hazai könyvkereskedéshez küldendő.

M. kir. államvasuti ügyek.

Új személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a nagyváradi-belényes-vasköhi helyi érdekű vnsuton. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint 1892. évi január hó 1. ével a nagyváradi belényes-vasköhi helyi érdekű vasuton új személy podgyász díjszabás lép életbe, mely díjszabás, épügy, mint az eddig érvényben volt, a vonalszakaszas rendszeren alapul. Az új díjszabásban a helyi érdekű vasút vonala és a nagy kir. államvasutak nagyváradi várad ve enczei vonala díjszabásilag egynek tekintetvén, N. Várad állomás ennek megfelelőleg a h. é. vasut állomásaival együttesen lett az egyes vonalszakaszokba besorozva.

Szász magyar vasuti kötelék. Ezennel közhírré tétetik, hogy kénkovárdi küldeményekre Margitfalui Hof (szász kir. államvasutak) visz szonylatban 1 évi december hó 15. étől a szállítási díjnak kocsi és fuvarlevelekenként legalább 10000 kg. utáni díjtétel mellett 100 kgkinti 224 márká díjtétel fog alkalmaztatni.

Felölös szerkesztő és tulajdonos
Mócs Zsigmond.

Fiumében

Walluschnig Antal

raktárában 200 vagy 300 kockát tartalmazó láda 1 frt 50 kréft kapható az Aigner F. müzzzuschla-

Tűzgyújtó.

Ezen fölülmulhatlan találmánnyal minden papiros, köölaj vagy

más gyulekony anyag használata nélkül a legkönynyebben és legkisebb költséggel gyújtható meg fa, kőszén, úgy a nyitott tüzhelyen, kályhában vagy takarek tüzhelyben is, minden tüzveszély nélkül.

„ADRIA”

Magyar királyi tenger- hajózási részvénytársaság

1891. december havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugoteuropai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rozs időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznak:

Gőzös	1891 november
Glasgow Malta, Catania, Messina Bari	„Svapary” 1-10
London	„Zaire” 1-10
Hull, New-Castle o/T	„Palermo” 5-15
Antwerpen	„Baross” 10-20
Liverpool	„Tarifa” (Cunard Line) 10-20
London	„Durham” 15-25
Hull, Newcastle o/T	„Bassano” 15-25
Rio de Janeiro, Santos	„Mattekovits” 21-31
Rouen	„Stefania” 21-31
Liverpool	„Saragossa” 21-31
Fiume	„Trinidad” (Cunard Line) 1-10
	„Douro” 1-10
	„Glasgow” 1-10
	„Deronda” 1-10
	„Hesperia” 1-10
	„Tibor” 5-15
	„Winestead” 10-20
	„Marocco” (Cunard Line) 10-20
	„Bucantaur” 15-25
	„Strathmore” 15-25
	„B. Keményi” 21-31
	„Adria” 21-31
	„Sultana” 21-31
	„Mourino” 21-31
	„Sneaton” 21-31
	„Alsatia” 21-31
	„Ames Otto” 21-31
	„Suppich” 21-31
	„Glasgow” 21-31

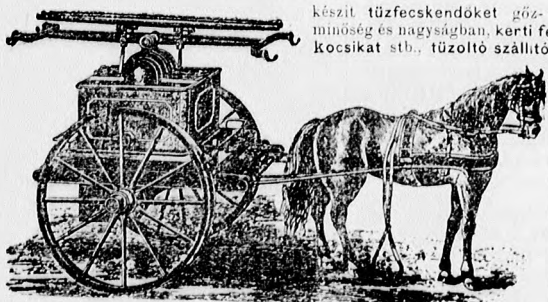
A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztegár intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1891. november hóban.

Alapított 1858. Kivált az összes világrészekbe.
József főherceg ö cs. és kir. Fensége udvari szállítója. Első magyar gép- és tüzoltó-szerek gyára, harang- és érc-öntöde.

WALSER FERENCZ

BUDAPEST, VII. kerület, Rottenbiller-uteza 66. szám.

készít tűzfecskendőket gőz- és kézerőre minden minőség és nagyságban, kerti fecskendőket, vízfordó kocsikat stb., tüzoltó szállító kocsikat, öntöző készülékeket magas nyomású vízvezeték-ekhez, légszecs-fecskendőket (Extintoreket), tüzoltó létrákat (a legnagyobb toló létráktól a legkisebb kézi létráig), tüzoltó omnibuszok és tüzoltósági s erkocsikat, tüzoltói legénységi felszereléseket, gőzszivattyúkat kütszivattyúkat.

borszivattyúkat, szivattyúkat, bármely célra, Centrifugal-zivattyúkat, légnomású pöcze gödör tisztító készüléket, érczharangokat minden nagyságban (az eddigi előállított leg. nagyobb 9700 kggram), érczöntvényeket vasutak, pózhajók és gyárak számára, elvállal teljes vízművek és magán vízvezetéképítést és felszerelését, nyilvános gőz- és kádfürdők berendezését, closetek és bármiméü közegészségügyi tárgynak szállítását.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bermentve Levelezés magyar, német, franciaia olasz, szerb és román nyelven

Védelmet nyitott árnyékszékek nél

meghülés, léghuzam és szeg ellen nyújtanak a legújabb szabadalmazott **árnyékszék ülések**

amalizott öntött vas csészével, automatikus készülék által légmentesen záródva. A már meglevő ülődeszkára mindenütt könnyen alkalmazható és vízbírtetés nélkül használható.

Ára fényezetlen 9 fényezve 10 frt. Stüküldés átánvét mellett. Kivétel szilárd, kapható csakis a készítő és a szab. bírtokosa

WOLFF SOMA

bu dapesti vasbutor gyári raktárában, Dorotca-u. 2. sz.

BATTARA P kő- és könynyomdója Fiumében.

Eladó régiségek

Becses régiségek vásárlására, c-halalozás folytán, rendkívül kedvező alkalom nyílt Fiumében. Férjen Sturolo Vincze, hátrahagyott

régiség kereskedésében

különféle régi tárgyak kerülnek eladásra. — E tárgyak között sok nagybecsű majolika tárgyak, u. m. középkori korsók, kancsók, vázák, tá-lak továbbá római edények, lámpák, könyfogók, valamint több darab görög edény található. Nagy számmal vannak az üzletben antik és modern fegyverek kardok, puskák, török, pisztolyok a legrégibb kortól napjainkig. Ezenkívül régi stilszerű butorok, római görög és egyéb régi penzek szintén nagy választékban eladók.

Tömeges eladásnál árleengedés. A tárgyak darabonkint is eladatnak.

Fiume, 1881 nov. hó.

Tisztelettel

özv. Sturolo Vinczené.

Dr. RICHTMAN Med. Univ.
nőgyógyász
Júrman ház 1-em
Fiume, 1891. november hóban.

KEZTYÜ GYÁRAT
Hirdetmény.
Van szerezésem értesíteni, hogy Budapestben Váci-irőst 10 sz. alatt, első emeletén egy
Mély tisztellel
FELBER, IZIDOR.
keztü-gyáros, Budapest, Váci-körút 10. sz. I. emelet.
Vidéki megbízások utánvét mellett pontosan fogantatosítottak, nem tetsző árak akadály nélkül kicserélhetők. — Megrendelésnél kéztü számát és számát tudatni.